

HBL 30.5.2009

Akademikern Nils Erik Enkvist, en av vårt lands genom tiderna främsta lingvister, avled den 26 maj i Helsingfors. Han var född här den 27 september 1925.

Enkvist gjorde tidigt en akademisk karriär med engelska språket och fonetik som specialiteter. Efter insatser vid Helsingfors luftvärn under kriget och därefter studieresor framför allt till USA och England undervisade han sedan 1949 vid Helsingfors universitet och från 1952 vid Åbo Akademi, där han utnämndes till professor i engelska språket och litteraturen som 31-åring.

Som universitetslärare vann han mycken genklang. Hans internationella framtoning, koncilianta sätt och briljanta språkbegåvning togs snart i anspråk för otaliga uppdrag i hemlandet och utlandet. Som rektor och sedermera kansler för Åbo Akademi tog han ansvar i högskolepolitiken under en turbulent tid, som forskarprofessor vid Finlands Akademi sedan 1974 utförde han en uppmärksam gärning på textlingvistikens och stilforskningens område. Bland hedersposter med utstrålningseffekt kan nämnas presidentskap för Fédération Internationale des Langues et Littératures Modernes och stiftande medlem- och styrelsemedlemskap i Academia Europaea. Till akademiker vid Finlands Akademi utnämndes han 1990. Han har kallats till ledamot och hedersledamot av flera finländska och utländska lärda samfund och mottagit flera hedersdoktorat samt kommendörskap av första klass av Finlands Lejons orden.

På hans förslag inrättades sedermera vid alla Finlands universitet språkcentra för att erbjuda adekvat praktisk språkundervisning för olika målgrupper av studenter. Tidigt insåg han den sociala dimensionens viktighet inom vetenskapen och satsade upprepade gånger på att inrätta forskargrupper, som framförallt gagnade de unga forskarna.

Enkvist hade ett internationella kontaktnät som täckte alla kontinenter. Han blev inbjuden som föreläsare till mer än 100 universitet i hela världen, från Harvard till Moskva, Sydney och Singapore. Antalet konferenser han deltog i var ännu större. Han författade närmare 300 publikationer.

Nils Erik Enkvist var emellertid inte enbart en akademisk påverkare och forskare av första rang. Han var också en utåtvänd sällskapsmänniska med ett outtömligt register av eleganta anekdoter. En typisk detalj i hans mångfacetterade personlighet är, att han under studietiden i USA delvis försörjde sig som jazzpianist.

Nils Erik Enkvists många elever och personliga vänner såg i honom en sällsynt förening av intellektuell skärpa, självsäker handlingskraft, humor och djup mänsklighet.

Fred Karlsson och Holger Thesleff